

РАДА СУДДІВ УКРАЇНИ

01601, м. Київ, вул. Липська, 18/5, тел.: (044) 277-76-29

17 серпня 2023 року

м. Київ

Р І Ш Е Н Н Я

№ 33

Указом Президента України від 23.01.2023 №27/2023 введено в дію рішення Ради національної безпеки і оборони України від 23.01.2023 "Про деякі питання щодо перетину державного кордону України в умовах воєнного стану".

Згідно з пунктом 1 вказаного рішення Рада національної безпеки і оборони України вирішила доручити Кабінету Міністрів України у п'ятиденний строк внести зміни до Правил перетинання державного кордону громадянами України, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 27.01.1995 № 57, передбачивши для членів Кабінету Міністрів України, перших заступників та заступників міністрів, керівників центральних органів виконавчої влади, їх перших заступників та заступників, Керівника Офісу Президента України та його заступників, керівників інших допоміжних органів і служб, утворених Президентом України, та їх заступників, Голови Служби безпеки України, його першого заступника та заступників, Голови та членів Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення, Голови та членів Рахункової палати, Голови та членів Центральної виборчої комісії, голів та членів інших державних колегіальних органів, Секретаря Ради національної безпеки і оборони України, його перших заступників та заступників, народних депутатів України, Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини та його представників, Голови Національного банку України, його першого заступника та заступників, Постійного Представника Президента України в Автономній Республіці Крим та його заступників, голів місцевих державних адміністрацій, їх перших заступників та заступників, суддів Конституційного Суду України, суддів, прокурорів, керівників інших державних органів та їх заступників, а також керівників структурних підрозділів державних органів, працівників, заброньованих на період мобілізації та на воєнний час за органами державної влади, іншими державними органами, органами місцевого самоврядування, можливість виїзду за межі України виключно у службові відрядження.

27.01.2023 Кабінетом Міністрів України затверджено Постанову № 69 "Про внесення змін до Правил перетинання державного кордону громадянами України", якою доповнено Правила перетинання державного кордону громадянами України, затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 27.01.1995 № 57, пунктом 2¹⁴, який в абзаці другому передбачає, що у виняткових випадках пропуск через державний кордон жінки та/або чоловіка, який є самотнім батьком, з числа зазначених у цьому пункті осіб, які мають

дитину/дітей віком до 18 років (включно), під час їх виїзду за межі України з метою відвідування таких дітей, які перебувають за межами України, або для супроводження таких дітей для виїзду за межі України, здійснюється уповноваженими особами Держприкордонслужби за наявності відповідних підтвердних документів.

Також Правила перетинання державного кордону громадянами України, затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 27.01.1995 № 57 доповнено пунктом 2-16, яким передбачено, що у разі введення в Україні воєнного стану пропуск через державний кордон осіб, визначених пунктом 2¹⁴ цих Правил, для лікування за кордоном здійснюється за наявності документів, які дають право на виїзд з України і в'їзд в Україну, та листа Міністра охорони здоров'я про погоджений з іноземною стороною перелік осіб, яких заклади охорони здоров'я іноземних держав можуть прийняти на лікування за кордоном. Виїзд таких осіб дозволяється у супроводі одного з членів сім'ї першого ступеня споріднення.

Наразі судами України на виконання приписів пункту 2 постанови Кабінету Міністрів України від 27.01.2023 № 69 "Про внесення змін до Правил перетинання державного кордону громадянами України", якою постановлено подати в триденний строк до Адміністрації Державної прикордонної служби списки осіб, передбачених у пункті 2¹⁴ Правил перетинання державного кордону громадянами України, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 27.01.1995 № 57, вчиняються дії щодо складання вказаних списків, у зв'язку з чим виникають питання щодо осіб та випадків, за наявності яких здійснюється пропуск через державний кордон згідно з пунктом 2¹⁴ Правил перетинання державного кордону громадянами України.

Отже, на сьогоднішній день існує обмеження на виїзд за кордон невійськовозобов'язаних жінок-державних службовців, в тому числі жінок-суддів, суддів-військовослужбовців, сім'ї яких (батьки, діти, онуки) перебувають за кордоном і вони на час дії воєнного стану позбавлені можливості відвідувати свої родини навіть під час перебування у відпустці.

Крім того, позбавлені можливості виїзду за кордон для лікування чи обстеження державні службовці, які мають різного роду захворювання, адже існуючі правила отримання дозволу для виїзду за кордон є надто складними, а реалізація відповідного права у більшості випадків є нереалістичним.

Тому у запроваджених правилах є ознаки дискримінації невійськовозобов'язаних жінок-державних службовців, в тому числі жінок-суддів, надмірне обмеження їх свободи пересування підзаконним актом, в той час, як утвердження і забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком держави.

Також до Ради суддів України надходять звернення суддів-військовослужбовців, які є мобілізованими до Збройних Сил України, сім'ї яких (разом з дітьми) вимушені були виїхати за кордон і отримали там прихисток.

Такі судді, формально, залишаючись у штаті суду, є діючими військовослужбовцями.

Маючи дозвіл від командира військового підрозділу на виїзд за кордон під час відпустки, військовослужбовці-судді не змогли виїхати за кордон до своєї сім'ї, через те, що голови судів надають відомості в Державну прикордонну

службу України щодо суддів, які перебувають у штаті суду, а відтак вони не можуть виїхати за кордон.

Інші ж військовослужбовці з того ж самого підрозділу, так само мобілізовані як і судді, вже виїжджали за кордон до своїх сімей з дозволу командира, а судді такої можливості не мають.

Судді, які мобілізовані і проходять службу в Збройних Силах України, не мають вихідних, як і інші солдати вдома не живуть, їх відпустка є меншою за суддівську втричі, суддівську винагороду у багатьох випадках не отримують, незважаючи на те, що у рішенні №24 від 09.08.2022 року Рада суддів України звертала увагу розпорядників бюджетних коштів, що суддя, який не здійснює правосуддя через обставини, що не залежать від нього особисто або не обумовлені його поведінкою, має право на отримання доплат до посадового окладу відповідно до рішення КСУ № 11-р/2018. Аналогічну позицію підтримала і Вища рада правосуддя у рішенні № 740/0/15-23 від 20.07.2023 року.

В той же час на відміну від інших військовослужбовців вони мають усі "почесні" обмеження, пов'язані зі статусом судді.

За ініціативою мобілізованих суддів до Державної прикордонної служби України був спрямований запит з вимогою роз'яснити до якої саме категорії громадян відноситься суддя, який мобілізований до Збройних Сил України, з точки зору можливості перетину кордону.

У відповідь Державна прикордонна служба України повідомила, що рішення самостійно не приймає, а заборона на виїзд є наслідком поданих органами державної влади даних про осіб, яких ці обмеження стосуються.

Таким чином, поданий головою суду список з даними суддів, які залишились у штаті, але на час мобілізації є військовими, – є підставою для відмови у пропуску через державний кордон.

Тому важливо виключити зі списків тих суддів та державних службовців, які вже служать у збройних силах, адже вони перебувають під командуванням та у підпорядкуванні своїх командирів та залежать від їх рішень.

З огляду на вищевикладене, Рада суддів України приходить до висновку, що можливим заходом вирішення вказаної проблеми є виключення із списків осіб, передбачених у пункті 2¹⁴ Правил перетинання державного кордону громадянами України, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 27.01.1995 № 57, що надсилаються до Адміністрації Державної прикордонної служби, суддів, які є мобілізованими та є діючими військовослужбовцями.

Включення ж таких суддів до зазначених списків має відбуватися лише після їх демобілізації.

Крім того, Рада суддів України, як і увесь суддівський корпус, так і державні службовці, які продовжують працювати в органах судової влади, розуміємо та розділяємо глибоке обурення суспільства у зв'язку з неетичною поведінкою окремих державних службовців, які вибирали розкішний відпочинок за кордоном під час повномасштабної війни. Тим не менше, важливо зрозуміти, що дії невеликої частини посадовців не можуть ставити під сумнів професійну честь та поведінку усіх інших посадових осіб відповідно до моральних та етичних принципів.

Багато з державних службовців мають родини, які наразі перебувають за кордоном. Постановою Кабінету Міністрів України від 27.01.2023 № 69 були

введені обмеження, що призводять до того, що вони позбавлені можливості дбати про своїх рідних (і мова не лише про неповнолітніх дітей), бачити їх та бути поруч у важливі моменти. Це справа життя, а не розкішного відпочинку, а тому це не про розкіш, а про людські потреби.

З огляду на викладене, Рада суддів України просить врахувати наведені аргументи та розглянути можливість скасування запроваджених обмежень для жінок-державних службовців, в тому числі жінок-суддів, які не підлягають мобілізації. Для чоловіків, які можуть бути мобілізовані, ми розуміємо необхідність зберегти ці обмеження.

Також необхідним є запровадження чітких правил етичної поведінки під час таких поїздок. Суспільство повинно мати змогу розуміти та відчувати, що держслужбовці діють у відповідності з високими стандартами моралі, незалежно від обставин.

Згідно з частиною другою статті 19 Конституції України органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Чинним законодавством України передбачено, що для захисту професійних інтересів суддів та вирішення питань внутрішньої діяльності судів в Україні діє суддівське самоврядування – самостійне колективне вирішення зазначених питань суддями.

При цьому до питань внутрішньої діяльності судів належать питання організаційного забезпечення судів та діяльності суддів, соціальний захист суддів та їхніх сімей, а також інші питання, що безпосередньо не пов'язані зі здійсненням правосуддя.

Заслухавши та обговоривши інформацію Голови Ради суддів України Моніча Б.С. щодо обмежень, пов'язаних з перетинанням державного кордону, відповідно до статті 126, частини восьмої статті 133 Закону України "Про судоустрій і статус суддів" та Положення про Раду суддів України, затвердженого X позачерговим з'їздом суддів України 16 вересня 2010 року (зі змінами), Рада суддів України

в и р і ш и л а :

1. Інформацію Голови Ради суддів України Моніча Б.С. щодо обмежень, пов'язаних з перетинанням державного кордону невійськовозобов'язаних жінок-державних службовців, в тому числі жінок-суддів, суддів-військовослужбовців взяти до відома.

2. Роз'яснити, що у контексті пункту 2¹⁴ Правил перетинання державного кордону громадянами України, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 27.01.1995 № 57, у списках, що надсилаються до Адміністрації Державної прикордонної служби, під суддями слід розуміти суддів, які перебувають у штаті судів, за винятком тих, які є мобілізованими та є діючими військовослужбовцями.

3. Головам судів надіслати листи Державній прикордонній службі України, в яких зазначити інформацію про виключення суддів військовослужбовців, які є мобілізованими до Збройних Сил України, з наявних

списків щодо заборони перетину кордону. Інформацію про включення таких осіб до згаданих списків подавати виключно після їх демобілізації та повернення до виконання обов'язків судді.

4. Звернутися до Кабінету Міністрів України щодо внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 27.01.2023 № 69 "Про внесення змін до Правил перетинання державного кордону громадянами України" щодо можливості виїзду за кордон невійськовозобов'язаних жінок-державних службовців, в тому числі жінок-суддів, в частині винятковості випадків пропуску через державний кордон, зокрема під час відпустки з метою лікування, відвідування родичів (в тому числі й повнолітніх).

5. Звернутися до Кабінету Міністрів України, Національного агентства України з питань державної служби, Офісу Генерального прокурора, інших зацікавлених суб'єктів з пропозицією розробки та затвердження правил етичної поведінки під час поїздок за кордон, під час відпочинку на період воєнного стану.

**Голова
Ради суддів України**

Б.С. Моніч